

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „*Tipografia*“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un gir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Năpăditorii.

In nrul din urmă al foii noastre am făcut cunoscut cuprinsul mesagiului de tron, sau al vorbirii cu care domnitorul nostru a deschis dieta din *Budapesta*.

In toate țările constituționale, adevărat cu parlament, mesagiul de deschidere se face de către minister, în înțelegere cu capul statului. Așa este aceasta și la noi și de aceea mesagiul cuprinde planurile guvernului și înșirarea lucrărilor mai mari, ce el are de gând, sprijinit de dietă, să le facă în viitor.

Între aceste planuri este amintit ceva și despre măsurile, ce stăpânirea vrea să le iee față de *imigrări* și *emigrări*.

Știi d-voastră, iubii cetitori, ce înseamnă aceste vorbe? Pentru aceia cari nu ați ști, eată vi-le talmăcesc pe scurt.

Cuvântul *a emigra*, *emigrare* înseamnă intrarea în o țeară a unuia sau a mai multor oameni, cu familiile lor cu tot și șezarea lor statornică, ear' *emigrare* înseamnă dimpotrivă esirea pe timp mai lung sau pentru totdeauna a unor oameni din o țeară, ca să se așeze în alte țeri.

La noi emigrarea, adevărat depărtarea din țeară se face în mare măsură; cu deosebire Slovacii emigrează mulți, dar și alții mițați de lipsă se duc la America, și în alte părți spre a câștiga bani. Mai de curând au început a emigra și Români, așa că în America-de-mează-noapte se află mulți Români, ca munci-

tori de fabrici, merși cei mai mulți cu gândul de-a se reîntoarce acasă peste câțiva ani.

Dar despre emigrări vom vorbi de alte ori. Acum voim să arătăm cum stăm cu *imigrările*, adevărat cu cei ce *năpădesc* în țeara noastră și ce avem să facem față de ei.

Din țările vecine puțini sânt aceia cari vin la noi să se așeze. Numai din o țeară vin mulți și aceștia sânt de o nație și o lege. Sânt *Jidovii din Galiția*, cari în câțiva ani au năpădit, ca lăcustele, asupra ținutului din partea de mează-noapte-răsărit a țării, locuită de *Ruteni*. Și acești *imigranți*, acești venetici, cu obiceiurile lor de cămătărie, cu rachiul stricat și fel de fel de negoate false, au adus la sapă de lemu pe bietii Ruteni sau Ruși.

Atât da mare este sărăcia la acest popor, încât chiar și stăpânirea ungurească, care spriginește și gugulește pe fii lui Israel, s'a hotărât să iee măsuri împotriva lor și să ocrotească pe Rutenii caliciți. Astfel și în mesagiul se zice, că se vor lua măsuri de a se opri *imigrările* (și și *emigrările*) și spre acest scop se va face poliție de stat pe la granițe.

La ce va ajunge stăpânirea ungurească cu măsurile ei, nu știm, dar tare ne temem, că *Jidovii din Galiția* se vor strecura și de aci înainte în ținutul Rutenilor și și de altfel înmulțindu-se și ne mai având ce suga de pe bietul țeran rutean, vor năpădi și prin ținuturile noastre. Căci deja în *Maramureș* și *Sătmar* s'au așezat astfel de lifte și s'au ivit unii și în *Ardeal* până pe la *Dej*, purtând caftane lungi și *vukli* la urechi.

De aceea încă de cu vreme trebuie noi să luăm măsuri față de aceștia și să nisuim a-i ține departe de ținuturile noastre, ca să nu ajungem și noi la soartea tristă a Rutenilor.

Aceasta numai așa se poate, dacă vom dezvolta prin satele noastre negoțul mic și cărcimăritul. *Jidovul* venetic nu și-se așează în satul, în care sânt bolți și cărcime românești, cu boltași harnici, bine știind, că acolo nu pot face *geșefturi*, nu pot prinde rădăcini.

Eată pentru-ce facem luători aminte pe iubii nostri țerani la primejdia, ce-i așteaptă într'un viitor mai apropiat sau mai depărtat, dacă nu se vor păzi de cu bună vreme.

Eată pentru-ce rugăm pe fruntașii satelor noastre, preoți, învățatori, notari și a: să stăruească pentru a se deschide bolți românești și a avé cărcimari români în toate satele noastre.

Așa ne vom întări noi pe noi și ne vom apăra de năpăditorii străini.

silo. mold.

Regele Greciei în Viena. Regele George al Greciei sosind la Viena, a primit în audiență pe ministrul nostru de externe contele *Goluchowski*, cu care a conferat timp de 1 oră și jumătate.

Se așteaptă sosirea prințului George la Viena.

Conflict diplomatic. Un interesant conflict diplomatic s'a ivit între monarhia noastră și Turcia. Anume din *Bosnia* și *Herțegovina*, în urma miseriei, Turcii au început să emigreze.

FOITA.

Moștelor lui Mihai.

Te salut voevod al țării,
care'n geniala-ți minte

Făurit-ai o idee uriașe...

A Părinte!...

Visul tău?

Era să fie visul cel mai fericit

Dac'o moarte mișelească

în cortu-ți nu te-ar fi răpit!

Te salut voevod al țării

și cu mine împreună

Mândrii fii ai României,

vin acuma să depună

O cunună pe altarul sacru,

sfânt și neuitat

Ce păstrează moște sfinte

de voevod și împărat;

Moște ce șoptesc într'una:

» Libertate și frație;

» Vreau să falfăe labarum

peste o mare Românie;

» Vreau în țările române,

hora mândră să jucați

» Vreau credință, vreau iubire

și unire între frați.

Dai semnalul înfrățirii?

Foc aprinzi al vitejiei?

Pân' la tine vrei să ajungă

strălucirea României?

Trimbițată ca să fie

și de ângeri vrei în cor,

Să se teamă tot vrășmașul

de slăvitul tău popor?...

Te salut voevod al țării,

care'n geniala-ți minte

Făurit-ai o idee uriașe...

A Părinte!...

Visul tău să știi că este,
visul nostru mult dorit,

Tu, din ceruri, unelțește
ca să fie implinit.

21 Septembrie 1901. Smara.

Hora lui Vălean.

Poesie populară auzită de *Sabin Dragomir*,
învățător în *Giula*.

Frunză verde maierean

Asta-i hora lui Vălean.

Ba când era Joi seara

Vălean mândru se găta,

Șapte mândre-l aștepta

Cu cafeiul înoălzit

Jumătate otrăvit,

Căci din cafeiul a cinat,

Vălean rău s'o supărat,

Noapte bună și-o luat

Și acasă a plecat

Și din gură-o cuvântat:

» Așterne-mi măicuță patul,

Că vai rău mă doare capul.

Pașapoartele și-le vidimează prin consulul turcesc din Ragusa. Autoritățile austriace însă au nimicit pașapoartele acestea pe motivul, că consulul turc nu e îndreptățit să le vidimeze. În urma acestei proceduri consulul turc, în consfătuire cu reprezentanții diplomației turci din Cetinje și Albania, a declarat că Bosnia și Herțegovina și astăzi stau sub supremația Turciei, în urmare consulul turcesc are dreptul să vidimeze pașapoartele. Din Constantinopol consulul deasemenea a primit îndrumare să exerciteze acest drept și pe viitor, fiindcă în aceasta primește expresiune suveranitatea Sultanului asupra provinciilor ocupate.

Concesiuni Cehilor. Pentru împăcarea Cehilor și câștigarea lor la o muncă pacinică parlamentară, prim-ministrul austriac Dr. Körber — după cum scrie „Slavische Correspondenz“ din Viena — a conces înființarea unei universități cehe în Prossnitz. Cehii resping această concesiune, și pretind, că a doua universitate cehă să fie ridicată în Brünn.

ORGIILE ȘOVINISMULUI. În congregația de alaltăieri a comitatului Neutra, Mérey a făcut o propunere, primită unanim și cu mare însuflețire, în sensul căreia adunarea își exprimă indignarea asupra neinteresării și dispozițiilor necorecte ale autorităților din cercurile Senit și Verbo, în urma cărora au fost aleși deputați dietali panslavi.

Contele Eszterházy aprobând propunerea, pentru reușita panslavorilor face responsabil guvernul țării și pe Széll, atacă preoțimea catolică și luterană, care a votat cu „panslavi“.

Din dietă. În 3 l. c. s'a constituit biroul parlamentului ungar. După cum era decis deja între partide, președinte a fost ales contele Apponyi Albert, care a primit 242 voturi; partidul kossuthist a votat în parte pentru Komjatty Béla, dându-i 36 voturi. Vicepreședinți au

Maică-sa din graiu grăia:

„Spusu-ți-am eu, Vălean, ție
Mândrile te-or pune bine.

Nu te-or pune că te-o pus,
De le-ar bate cel de sus.

Ba când era pe le cină,
Lui Vălean ținea lumină,

Când era la mează-noapte,
Văleanu trăgea de moarte,

Când era la cântători,
Vălean învălit de flori,

Ba când esiau zorile
Il cântau surorile,

Ba când zorile ieșia,
Clopotele le trăgea.

Frunzuță verde de nuc,
Pe Vălean în groapă-l duc,

Frunzuță verde de nalbă,
Pe Vălean în groapă-l bagă.

Pe Vălean în groapă-l bagă.

Pe Vălean în groapă-l bagă.

Pe Vălean în groapă-l bagă.

Pe Vălean în groapă-l bagă.

Pe Vălean în groapă-l bagă.

fost aleși: Talián Béla și Dániel Gábor, notari: Dedovich György, contele Eszterházy Kálmán, Illyés Bálint, Lázár Árpád, Molnár Antal și Nyegre László, maior-dom Csávossy Béla.

Partidul kossuthist a făcut încercarea să fie ales la postul de vicepreședinte un kossuthist. Prim-ministrul Széll nu s'a învoit la aceasta. Le-a promis însă, că organizând încă două posturi de notari ai dietei, unul îl va ceda kossuthiștilor, cari astfel vor fi reprezentați în biroul camerei prin doi membri.

RESPINȘI. În 20 Maiu, a. c. n. a fost condamnat redactorul „Tribunei“ la un an și trei luni temniță și 1100 de coroane amendă în bani. Incriminati au fost articolii „Puneți Stavilă“ și „Sunt lași“, în cari erau combătute abuzurile și nelegiuirile ungurești. Contra sentenței s'a înaintat nulitate, și astfel actele au ajuns la Curie. Joi a deliberat Curia în această cauză întărind sentința curții cu jurați.

Confiscat. Nici nu mai știu a cătea-oară „Desteptarea“ din Bucovina ne sosește împestrătată de confiscare. Ultimul număr încă a fost schingiuit de cenzura lui Bourguignon, fiind confiscată o parte din articolul prim, în care combate haisa și denunțările puse la cale de guvernul provincial contra fruntașilor Români, cari cu demnitate țin la cauza națională românească. E o vecinică dovadă această confiscare, că în monarhia noastră dăinuiesc stări medievale.

Bulgarii și Sârbii. Deputații Sobraniei din Sofia și-au exprimat dorința de a face o vizită membrilor scupcinei la Belgrad. Afară de aceasta e în proiect și o excursie a profesorilor și învățătorilor bulgari și a reuniunilor de cant și gimnastică, la Belgrad.

Acestor vizite, dar cu deosebire vizitei deputaților bulgari, li-se atribuie mare însemnătate politică.

INTREVEDERE DE ÎMPERAȚI. Ziarul „Le Rappel“ din Paris scrie, că Monarhul nostru va ave în curând o întrevedere cu Țarul Rusiei în un oraș din Galiția.

„Le Rappel“ e informat, că în privința aceasta s'a luat o înțelegere între Monarhul nostru și marele duce rus Nicolaievici cu ocazia vizitei acestuia în Budapesta.

Românii în comitate.

După-cum ne comunică corespondenții noștri, în cercul Hususău, comit. Târnava-mică, s'a făcut alegerea de membrii în congregațiunea comitatensă în 28 Oct. Conform unei învoiri s'au ales 4 Români, 4 Sași și 4 Maghiari. Românii sunt d-nii Stefan Lita, preot în Lunca, Filip Docolin, preot în Micăsasa, Ioan Horșia, preot în Bia și Alexandru Pătruțiu, proprietar în Tăuni. Din partea clubului din D.-Sân-Mărtin nu s'a arătat nici o interesare.

În comitatul Sibiuului, cercul rural al Sebeșului au reușit Românii Silvestru

Moldovan, dir. „Tribunei“ și „Foi Poporului“, Victor Tordășianu, funcț. consist. și Ioan Henteș, preot, ear' în cercul al II-lea orășenesc d-nii Mateiu Voileanu, asesor cons., Dr. Nicolae Vecerde și Dr. Alexandru Străvoiu.

DIN LUME.

Sârbia.

Di Vuici, președintele consiliului, a declarat că relațiunile Sârbiei cu Austro-Ungaria, cari întotdeauna au fost corecte, s'au îmbunătățit și mai mult încă în ultimul timp. Guvernul se va sili, ca aceste raporturi să fie și mai mult întărite.

În ce privește raporturile cu România și Bulgaria, președintele consiliului a declarat, că ele sunt prietenești și a terminat, exprimând speranța, că relațiunile economice cu aceste state se vor desvolta și mai mult.

Americanii și Filipinele.

Revolta din Filipine are un caracter foarte serios. Aproape toate insulele archipelagului sunt în plină insurecțiune. În insula Bilaran s'a descoperit un complot, în care sunt implicate și autoritățile locale. Indigenii s'au aprovisionat cu arme și opun rezistență trupelor americane. Guvernul Statelor-Unite a hotărât să întrebuițeze sistemul vechiu al Spaniolilor, altă-dată atât de criticat de Americani: Se vor aduna în lagere toți indigenii, cari se declară neutri, și în contra rebelilor se vor lua măsurile cele mai crude.

Turcia.

Valiului din Scutari (Albania) i-a succedat se pacifice semințiile albane răsculate, cari au declarat, că se supun, reîntorcându-se la ocupațiunile lor pacifice. Trimiterea deja dispusă a trupelor s'a revocat.

Anexarea Cretei.

„Frankfurter Zeitung“ află din izvor absolut sigur, că Rusia și Franția îi lasă principelui George mână liberă în privința anexării Cretei. Se așteaptă acum numai momentul potrivit pentru proclamarea incorporării. Principele a venit la Viena, ca dimpreună cu tatăl-sau, regele George, să confereze în chestia incorporării cu Impăratul Austriei.

Atentat contra împărătesei

Chinei.

Asupra împărătesei Chinei, care călătorea înspre Honanfu, s'a făcut un atentat. Atentatorul avea ca armă o sulită, cu care a străpuns o persoană din suita împărătesei. El a fost ucis pe loc.

Conflictul franco-turc.

În cearta dintre Franția și Turcia nu s'a făcut nici acum pace. Aflând Sultanul, că o parte a flotei franceze va pleca înspre Turcia, s'a grăbit să declare, că plătește toți banii ceruți de Franția (peste 7 mil. lei). Aceasta însă nu se încrede în vorbele lui și și-a trimis flota în apele turcești. Se crede, că Francezii vor ocupa vr'un port tur-

cesc, pe care-l vor stăpâni până ce Turcia va împlini cererile Franciei.

Consilierul ambasadei franceze din Constantinopol, *Bapt* a înaintat Poartei pretensiunile Franciei, cari sunt următoarele:

Recunoaşterea oficioasă a tuturor şcolilor, cari stau sub scutul Franciei sau sunt ale congregaţiilor religioase franceze.

Recunoaşterea tuturor spitalelor franceze şi a tot ce aparţine acestora.

Îngăduinţa pentru a se pute reedifica şcolile şi alte institute, dărmate în turburările armene din anii 1895 şi 1896.

Recunoaşterea noului patriarh din Chaldea.

Adresa se termină cu declaraţia, că Franca nu mai suferă nici o amânare pentru împlinirea acestor pretensiuni.

Admiralul *Caillard* e însărcinat probabil a ocupa insula *Mytilene*, ca garanţă pentru împlinirea pretensiunilor. Această insulă dominează calea spre Dardanele.

Anglia şi Transvaalul.

Despre o nouă victorie a Burilor raportată la Bethel comunică *Kitchener*, că colonelul *Benson* a suferit mari pierderi. Şi acesta a murit în urma rănilor primite. După ştiri sosite pe alte căi lupta abia a ţinut o jumătate de oră şi Englezii au ridicat stindardul alb înălţând şi mâinile în semn, că se predau. Oficierii englezi sunt mai toţi morţi, puţinii rămaşi în viaţă sunt răniţi greu. Burii au făcut aproape 500 prizonieri, fără ca ei să fi suferit pierderi însemnate.

Comandantul Burilor a fost *Louis Botha*, despre care credeau Englezii, că o să-l prindă în curând.

Impresiunea acestei înfringeri a Englezilor a fost mare în Anglia. Chiar şi foile cele mai guvernamentale o numesc o catastrofă dintre cele mai grozave. Cât de mare e iritarea în Anglia, se vede şi de acolo, că în Wales s'a răspândit vestea, că statul englez e bancrot şi că banii depuşi de oameni la casele de păstrare dela postă se folosesc pentru războiul din Transvaal. O mulţime de deponenţi şi-au scos banii şi nimeni nu mai vrea să 'şi-i depună la casele acestea.

Ducele de *Connaught* a primit ordinul, ca să plece numai decât cu regimentul lui de husari pe câmpul de război. Într'o ordinaţiune a ministrului englez de război se aduce la cunoştinţă, că fiecare bărbat capabil de a purta armele să fie gata pentru posibilitatea de a merge până la Crăciun în Africa de sud.

Representanţii buri au ţinut alaltăieri în *Hilversum* o conferinţă în casele lui *Kruger*.

Dr. Leyde va protesta în curând din nou contra liferării de cai ce se face din Austria şi Rusia pentru armata engleză.

Oficerul englez *Doyle*, căzut în captivitate la Buri, a fost împuşcat. Alte represalii au să urmeze. Generalul *Botha* a adresat lui *Kitchener* o scrisoare, în care-l vesteşte, că pentru orice Bur executat de Englezi va fi împuşcat un oficer englez.

Ştiri mărunte.

Scuipina a primit cu mare majoritate proiectul de răspuns al majorităţii comitetului pentru adresă.

O iradea a Sultanului interzice Iezuiţilor alungaţi din Franca întrarea în Turcia.

Trupele din *Waelhem* (Belgia) s'au răsculat contra cetăţenilor. Acestora le-a succedat să respingă atacul, omorînd 3 soldaţi.

În *Bogata* (Columbia) s'a descoperit o conjuraţiune contra guvernului. Ministrul de război, amestecat în ea, a fost arestat.

Briganţi bulgari au răpit pe soţia directorului de poliţie din *Salonic*.

Din *Manilla* se anunţă, că generalul *Malvara*, noul conducător al *Filipinilor*, a dat un manifest, în care se proclamă de căpitan suprem şi declară, că va reorganisa armata şi va numi doi mareşali şi 4 brigadieri.

SCRISORI.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”.

(Sedinţa a 10-a literară).

Sedinţele şa zise literare, puse la cale de reuniunea sodalilor noştri, se urmează de 3 ani încoace regulat în fiecare lună. Joi, la orele 8 seara cele trei odăi, relativ spaţioase ale reuniunii, abia încăpeau numărul însemnat de doamne, d-şoare şi meseriaşi, cari aşteptau cu încordată nerăbdare executarea variatului şi bogatului program, stabilit pentru această sedinţă.

Preşedintele reuniunii, dl *Victor Tordăşianu*, deschizând sedinţa, face o privire retrospectivă asupra sedinţelor de până aci şi constată cu multă satisfacţiune progresul, ce membrii l-au făcut şi continuă a-l face pe terenul *culturării minţii şi a inimii*. Modesta noastră bibliotecă s'a dovedit a nu mai mulţumi pe numeroşii iubitori de lectură, aşa, că unii şi alţii nevoiţi sunt a recurge pentru cărţi bune la bibliotecile noastre, ce se mai găsesc în Sibiu. Un număr însemnat de sodali, cari şi-au făcut anii de ucenicie şi o parte din viaţa de sodali la măiestri şi în oraşe străine, azi vorbesc o limbă curată şi fluentă românească, ba unii, cari în urma referinţelor nefaste, în cari au trăit, perduţi păreau a fi pentru neam, azi mândri sunt pe numele de Român. Reuniunea noastră poate fi veselă, când poate constata, că în toate întreprinderile ei spriginită este cu căldură de toţi oamenii noştri, de bine şi cum la sedinţele ei literare şi alternează şi emulează între sine măiestri, sodali şi damele din cor.

De încheiere roagă tineretul prezent a folosi timpul liber cu cetire de *cărţi bune şi folositoare*, căci dacă mintea ne este luminată, lumină ne va povăţui în toate afacerile noastre. Să ne împlinim cu toată inima datorinţele primite asupra noastră, căci prin aceasta pe lângă, că ne cinstim pe noi înşine, cinstim şi pe cei ce încredere şi-au pus în noi.

Şirul punctelor din program l-a început zeloasa d-şoară *Ana Banea*, prin

declamaţiunea poeziei *Isvor de apă vie*, de *G. Coşbuc*, poetul predilect al nostru. Priceperea, corectitatea, cu care d-şoara *Banea* ne-a predat această lungă şi grea poezie, ne-a arătat pe d-şoara *Banea* ca pe una, care se bucură de deosebit talent în memorisarea şi predarea poeziilor, ce le ceteşte şi studiază cu plăcere şi cu atragere. Mititelul, curajosul şi inteligentul băieţel de şcoală *Ilarie Boia*, ne-a umplut de uimire şi ne-a încălzit inimile româneşti prin declamarea poeziei *Dorobanţul*. Culegătorul tip. dl *Ioan Spineanu*, a declamat spre mulţumirea generală poezia *Peneş Curcanelul*, de *V. Alexandri*. Sodalul măsar *Iacob Cărătuş*, a cetit la înţeles bucata *Mama* din cartea intitulată *Ionel* a dlui *V. Gr. Borgovan*. D-şoara *Paraschiva Simtion* ne-a declamat apoi poezia *Adio*, de *V. Alexandri*. D-şoara *Simtion*, pare-mi-se se produce pentru prima-oară şi dacă va mai continua va pute mulţumi cu prestaţiunile sale şi pe cei mai pretenţioşi. Voinicosul şi de tot zelosul culegător-tipograf, dl *Nicolae Bratu*, şi au adaus un nou titlu la recunoştinţa, ce reuniunea 'i-o datoreşte pentru ostenelele ce 'şi-le dă pe toate terenele în interesul înaintării reuniunii, prin predarea poeziei *Dorul*, de *Sebastian Stanca*. Poezia *S'a dus*, de *Maria Cioban*, a fost bine declamată de d-şoara *P. Apolzan*. Punctul final a fost destinat micuţului *Ilarie Boia*, care din nou ne-a electrisat prin predarea cu foc a poeziei *Carol I.*, poezie plină de iubire şi de însufleţire pentru neam. Sedinţa sceaastă a fost din toate punctele de privire una dintre cele mai reuşite, drept aceea preşedintele mulţumeşte cu căldură participanţilor şi celor cari s'au produs!

De încheiere amintesc, că între cuvântul de deschidere şi între program, notarul reuniunii, dl *I. Apolzan*, a cetit protocoalele sedinţelor administrative din luna Octombrie, din cari, între alte multe, am aflat că stimabila doamnă *Minerva Dr. Brode*, a primit în mod generos şi pentru anul de faţă *protectoratul la sărbările împărţirii darurilor de Crăciun între săracii noştri*, ce reuniunea noastră le pune la cale.

Un participant.

Soldatul englez.

În Anglia nu e introdus serviciul militar obligator pentru fiecare cetăţean. Fiind Englezii o naţie de neguţători, şi încă de cei cu parale multe, s'au ferit să aducă o lege, care să 'i silească pe toţi la serviciul militar, mulţumindu-se a-'şi angaja o oaste cu plată. Pentru soldatul englez purtarea armei este o ocupaţiune, care 'i câştigă pâinea de toate zilele.

Se înţelege, că şi serviciul lor militar nu prea seamănă cu al nostru, mai ales în timp de pace. Un recrui englez descrie munca lor în chipul următor: Dimineaţa la 7 ore mă scol, îmi fac patul şi mă spăl. La 7^{1/4} începe serviciul, care ţine până la 8, când ne punem la dejun. Dela 8^{1/2}—10^{1/2} lucrăm în casarmă: mai curăţim câte ceva, aducem lemne, cărbuni etc. La 10^{1/2} mergem în sala de lectură, unde cetim

sau ne omorim altcum timpul până la timpul mâncării. Dela 2—4 facem deprinderi militare în sala de gimnastică, la 4 $\frac{1}{2}$, căpătăm ciaiul, mai facem câteva deprinderi și plecăm la preumblare până câtră 10 ore seara, când ne culcăm. — Minunat serviciu militar!

Soldatul bătrân încă nu e mai ocupat. El face din când în când câte o paradă, merge la școala companiei și-și curăță arma. Dela 7—11 ore poate rămâne afară.

Cu tot traiul acesta bun e foarte greu pentru ministrul englez de războiu să-și completeze armata cu numărul recerut de soldați și chiar acum cu ocaziunea războiului din Africa de-sud a trebuit să cheltuească sume enorme în scopul acesta. Nici nu e mirare, dacă avem în vedere, că industria foarte dezvoltată a Angliei are lipsă de brațe multe, pe cari le plătește mai bine decât ministrul pe soldații sei. De aceea se și angajează ca soldați de regulă oameni slabi la trup sau leneși.

Soldații englezi sunt tractați binisor, îndeosebi în privința mâncării și a nelucrării. Ei nu prea iubesc războiul, deși pentru acesta au fost angajați. Mulți dintre vântură țeară acestia se bucură, dacă pot ajunge într'unul din regimentele din India. Aici are și mai puțin de lucru și petreceri mai multe. Soldații indieni săvârșesc toată munca mai grea, chiar și dimineața soldatul englez nu se scoală până nu i-au servit acestia ciaiul.

Ca să se înroleze cineva în armată, n'are lipsă de documente, de aceea nu e mirare, că aflăm în armata engleză soldați, cari sunt încă aproape băieți. Toți generalii englezi s'au plâns despre ticăloșia acestui material. Și cu toate acestea, între soldații acestia s'au aflat mulți viteji, după-cum au dovedit pe multe câmpuri de luptă. Lucrul se explică prin împrejurarea, că aparțin unei rase puternic; fac multă gimnastică și se hrănesc bine.

Numai de comoditate nu se pot lăsa. În războiul din Crimeea au întârziat trupele engleze de nenumărate ori să vină la timp când era vorba de a întreprinde ceva contra Rușilor, același lucru s'a întâmplat și în războiul din China și acum în Africa-de-sud.

Sergentul umblă ca angajator (verbunș) prin țeară. Se întâmplă uneori de se înrolează prea mulți, ca în anul 1895 d. e., în alți ani nu-și pot completa nici până la jumătate numărul, de care au lipsă. Într'un astfel de caz merge sergentul prin toate satele și primește pe ori-ce cerșitor, vagabund etc., ca soldat al maiestății sale, regelui Angliei.

Să ne uităm într'o casarmă! Gornistul a dat signalul de sculare. Soldații cei tineri se ridică din paturi, cei bătrâni dorm mai departe. La 8 dejunază ciaiul cu unt, pește sau cărnați. Fiecare mercenar englez capătă pe zi $\frac{1}{2}$ punți carne, 1 punt de pâne și 35 bani pentru adausuri la mâncare, legume, poame etc. Prânzul e bun: supă, friptură, biftele de carne ș. a. În sala de lectură află gazete, cărți, biliard, în cantină și cafea. Spirtuasele sunt o raritate în căsărmile engleze, se bea mai mult bere.

Pentru serviciul de arme propriu zis rămâne puțin timp. Căsătoria se permite soldaților, cari au servit 7 ani, au primit 2 medalii pentru purtare bună și au cel puțin 60 florini la oasa de păstrare. Suboficierii sunt mai toți căsătoriți. Ei poartă tot greul serviciului, căci oficerii numai rar vin în atingere mai intimă cu soldații.

Pe lângă o astfel de întocmire a armatei nu e mirare, că au trecut 2 ani de zile și oastea engleză de 250.000 n'a fost încă în stare să supună pe micul, dar' viteazul popor al Burilor.

„Călimdarul Poporului“

Probă de ilustrație.

MAC KINLEY,
fostul president al Statelor-Unite.

Din frumoasele ilustrații, ce împodobesc „Călimdarul Poporului“ pe anul 1902, dăm azi portretul lui Mac Kinley.

Ilustrațiile cealalte din Călimdar sunt următoarele:

Școala elementară din Buzău (România).
Candiano-Popescu, eroul dela Grivița.
Monumentul vânătorilor din Ploiești.
Biserica română din Șoimuș.
Biserica română din Bistrița.
Edward VII., regele Angliei.
Port dela Săcalul-de-munte.
Portretul dlui Teodor Mihali.
Portretul dlui Florian cav. de Porcius.
Ginseppe Crispi, fostul ministru italian.
Krüger, presidentul Transvalului.
Păscălișorul bătut (Glumă ilustrată cu 2 ilustrații).

Esposiția din Ilimbav.

Trăim în timpul materialismului celui mai cras. Aproape fiecare dintre noi nu se străduiește spre alta, decât să-și facă traiul cât mai tihnit, să muncească cât mai puțin și să câștige, cu puține ostenele, cât mai mult. Din câștigul astfel agonisit apoi, numai în rari oasuri împărțăm și pe cel neajutorat.

De câțiva ani încoace s'au întemeiat printre noi o mulțime de așezăminte, care de care cu ținte mai nobile, mai fericitoare pentru popor. Felul însă cum cele mai multe din ele lucrează, denotă și el materialismul; o seamă din oamezii puși în fruntea lor par a nu avea alta în vedere, decât câștigul agonisit

pe nemuncite, dar' cu atât mai imbelșugat. Aceste stări de lucruri trebuie să ne pună pe toți pe gânduri și să ne trezească cu o zi mai curând din buimăceala, în care ne găsim, pentru că mai dăinuind mult aceste stări, — la ruina sigur vor duce pe exploatator și pe exploatat.

Cine alții decât însoțirile noastre de economie, multe puține câte le avem, sunt datoare a ne deschide ochii trupești și sufletești asupra neajunsurilor și desastrelor, ce ne amenință. Durere însă nici acestea, din lipsa oamenilor cu pricepere și cu zel pentru cauză — nu es aproape cu nimic din șirul așezămintelor caracterizate mai sus. Abia avem 3 reuniuni economice, dintre cari cea mai veche, cea mai bogată, atât ca avere, cât și ca teren de activitate, înțeleg reuniunea economică din Caransebeș, e pe cale de a trece, precum aflu, din lipsa de oameni, în mâni străine; a 2-a după această, cea din Sibiu mai vegetează cum vegetează până D-zeu va ține în fruntea ei pe neobositul și încărunitul profesor de economie, actual president al ei, dl Dem Comșa, ear' sora cea mai tinăra a acestora, cea din Orăștie, se găsește în obositoarea muncă cu greutatea începutului.

Acestea știute: câte un semn de activitate, câte o mică jertfă adusă pe altarul bunei stări a țeranului nostru mult exploatat, trebuie să ne umple de bucurie, trebuie să ne învieze sufletul și inima mult întristată și amărită. De o astfel de bucurie cuprinse au fost inimile unei mari părți a locuitorilor de pe Hărtibaci, când au aflat, că reuniunea noastră agricolă sibiiană își va ține pentru a. c. esposiția anuală de vite de prăsilă în comuna Ilimbav.

Echoul doririlor reuniunii agricole răsunat-au cu vioiciune pe întregă întinderea văii noastre, căci harnicul paroch Ioan Alexandru din Ilimbav, viu interpret al acelor doriri s'a făcut.

Conferența frunțașilor din 10 comune, convocată de cucernicia sa încă în vară, hotărâre tare luata de a da cu toții puternică mână de ajutor cărmacilor reuniunii, ca astfel lor îmbărbătare să le dăm în lucrările ce le sunt incredințate, ear' noi vrednici să ne arătăm de increderea pusă în noi.

Ziua sărbătorii Sf. Paraschiva (27 Oct. n.) pe toți pregătiți i-a găsit, căci frunțașii — preoți, învățători, primari, notari etc. — și-au făcut fiecare datoria. Dorința și voința poporului, ca D-zeu, ocărmuitorul a toate, să favorizeze de timp frumos încoronarea lucrărilor obositoare a tuturor, s'a implinit, căci nu înzădar se zice „Vocea poporului este vocea lui Dumnezeu“. Unde până Duminecă, vântul turbat și rece ca viața fără de rost — nu voia să mai înceteze, în aceea zi Dumnezeu la odihnă pare a fi trimis obositul vânt, ear' cerul înseninat încălzit-a fisicul și inimile noastre cu dulci raze, ce cu mare belșug se revărsau asupra acolora, cari pentru popor consacra o parte din aceea cu ce Dumnezeu i-a înzestrat.

Ca lucrul să-și primească adevărata încoronare, cum am zis, și-a făcut fiecare datoria. Ilimbavenii au găduit frumos și cu inimă pe toți oaspeții

sosiți, reprezentanții comitetului central din Sibiu (presid. D. Comșa, controlorul E. Verzariu, membrul reun. Dr. V. Dan, adv. și V. Tordășianu) — au fost întâmpinați de un frumos *banderiu de călăreși*, formați din jumimea comunei — în drumul dintre *Hosman și Marpod*. În fruntea lor se găsea notarul *Ioan Popa* și primarul *Ioan Alesandru*, dintre cari cel dintâiu prin cuvinte alese și calde, bineventează în numele tineretului comunei Ilimbav reuniunea. Președintele reun., dl *D. Comșa*, în răspunsul său asigură tinerimea de dragostea ce reuniunea o are pentru toți și și exprimă bucuria, că tinerimea, chemată cu timpul a sta în fruntea afacerilor, — nu stă cu nimic îndărătul bătrânilor.

Sosiți în Ilimbav, puternice *„Să trăiască!”* din sute de piepturi au întâmpinat pe oaspeții sibiieni. Bucuriei noastre expresie și-a dat aci părintele *Ioan Alesandru*, care prin o cuvântare avântată și plină de căldură, mulțumește comitetului reuniunii pentru onoarea, ce și-a dat-o comunei Ilimbav, prin aranjarea expoziției acolo. Dl. presid. Comșa, la rândul său mulțumește pentru buna primire cum și pentru ostenele aduse de fruntași în această cauză.

După sosire ne-am întreținut puțin cu toții în casa ospitală a părintelui *I. Alexandru*, unde s'a făcut și planul după-cum avem să lucrăm, ear' de aci, la orele 11 din zi, ne-am intrunit pe locul expoziției. E primul caz, îmi zicea unul din oaspeții sibiieni, că dat ne este a găsi un aranjament, ce nu lasă nimic de dorit. Comitetul aranjator local, în frunte cu parochul, notarul și primarul, adecă au ținut ca locul expoziției să fie împărțit astfel, ca vitele dintr-o grupă, cuprinsă în programul stabilit de comitetul central al *„Reuniunii române de agricultură”*, să fie separat de vitele aparținătoare altei grupe. Astfel rude (prăjini) lungi indicau grupa *„Vaci rassa Pinzgau”*, *„Vaci rassa încrucisată”*, *„Vaci rassa albă”*; tot asemenea la *tauri*, la *junci*, *junince*, *tăureni*; *vifei și vifele*. Ostenele puse de comitetul aranjator local în serviciul acestei cauze, au fost compensate pe deplin prin laudele, ce și s'au adus de

cei prezenți. Numai ce-și drept, un asemenea aranjament poate face cinste și celor mai destoinice mâni orășenești.

Președintele expoziției, domnul *D. Comșa*, după luarea în primire a listei esponenților, convoacă o conferință a membrilor din juriu și propune ca membrii absenți din juriu să se înlocuiască prin domni *Dr. Vasile Dan*, avocat Sibiu; *Simion Lindilă*, econom, și *Ioan Demian*, învățător, ambii din *Noerich*; *Nicolae Popa*, notar în *Ilimbav* și *Ioșif Gligor*, econom în *Bendorf*. Juriul astfel întregit a proclamat de secretar al său pe secretarul *Reuniunii agricole* domnul *Victor Tordășianu*. A fost la orele 11½, când membrii din juriu și-au început anevoioasa lucrare a examinării cu de-amăruntul a vitelor espuse. Și în această privință, oaspele meu sibiian mi-a mărturisit, că arare-ori au găsit la expozițiile reuniunii — vite atât de frumoase și atât de bine ținute și că în asemenea împrejurări juriului greu îi va fi a aduce judecată de tot dreaptă în cauză.

La orele 3 d. a. juriul terminând esaminarea, s'a retras spre a-și da verdictul asupra celor mai vrednici esponenți; la orele 4 esponenții au fost întruniți la un loc, cu scop de a asista la actul sărbătoresc al *impărțirii premiilor*. Mai înainte de a mă pronunța însă asupra acestuia, constat, că reprezentantul comisiei economice comitatense, primpretorul cercului *Noerich* dl *G. Hanner*, în calitate de membru în juriu a luat parte cu mult zel la esaminarea vitelor, cum și la stabilirea listei premiilor; la însași împărțirea premiilor, dl primpretor, chemat de afaceri urgente familiare, — nu a putut asista.

Comitetul reuniunii agricole a introdus bunul obicei de a însoți distribuția premiilor cu oare-cari formalități, ce dau întregii afaceri timbrul de sărbătoresc și cu drept cuvânt este sărbătoresc și încă mare sărbătoresc pentru țeranul muncitor, care deprins de a fi numai desbrăcat și exploatat — astăzi este laudat pentru buna ținere a vitelor sale și pe deasupra fără a și-se cere ceva în schimb, cinstit e și cu bani.

Dl. president *Comșa*, în limbajul d-sale poporal și fluent, ne arată în-

semnătatea ce o au expozițiile în general și cele de vite de prăsilă în special și ce însemnătate mai ales pentru noi, cari în aproape toate afacerile ne găsim la început, trece asupra culturii vitelor; la numărul de vite cât ar fi să-l avem, la ținere, la prețul vitelor de un soi și la prețul altui soi; ne vorbește în fine despre diferitele nutrețuri și încheie aducând laude meritate tuturor esponenților, membrilor din jur și comitetului aranjator, cari cu toții și-au făcut datoria.

După toate acestea, secretarul juriului dl *V. Tordășianu* citește lista premiilor din care se constată, că la grupa *tauri* au fost împărțite 2 premii în total de 16 coroane; la grupa *vaci* 10 premii în valoare de 67 coroane; la grupa *junci și junince* 12 premii în total de 64 cor.; la grupa *vifei și vifele* 5 premii cu 28 coroane; la grupa *berbeci* 2 premii în valoare de 10 coroane și la grupa *oi* 3 premii în valoare de 15 coroane. În total așadar s'au distribuit 34 premii în valoare de 200 coroane. Mai observ, că premiile pentru *tauri*: comuna politică *Ilimbav și Săsăuș*, au reces la premii în favorul îngrijitorilor taurilor, pentru cari premiarea servește de bun stimulent de a purta și pe viitor deosebită grijă de taurul comunal. La grupa *junince* observ, că jurori, esponenți, oaspeți, în definitiv toți cei de față au fost în deplin acord, că drept podoabă a expoziției a fost juninca *„Viorica”*, dăruită acum este anul de reun. agricolă harnicului econom *Petru Sopa* din *Fofeldea*, care îi dă o îngrijire neescepționabilă. Juriul și-a și decernat primul premiu din această grupă, la care însă premiul a reces în favorul altor esponenți, mai avisați la premiu, mulțumindu-se cu elogiile aduse de juriu, cărora secretarul juriului le-a dat în mod destul de elocvent expresie. La grupa *vaci* lucru de necrezut, au escelat un număr însemnat de esponenți *neo rustici* din *Chirpăr*, cari se îndeletnicesc cu economia și îndeosebi cu cultura vitelor *rassa „Pinzgau”* curată.

Primind toți premiile premii, dl *D. Comșa* declară expoziția de încheiată. Părintele *Alexandru* mulțumește și aci pentru atenția, ce și s'a dat *Ilimbavului*

„Țeranii nostri”

— Piesă poporală în 3 acte —

de
N. Macovșteanu.
(Urmare și fine).

Actul III.

Scena IV.

Cei de sus și *Traian*.

Traian (intrând vede pe *Lenuța* în genunchi, furios se repede la dînsa și o ridică): Cum, *Lenuța*, nu-ți destul, că liftele acestea mi-au adus o rușine pe cap, vrei și tu să mai adaogi punându-te în genunchi și cerînd mila unui păgân, care nu are nici Dzeu...

Moise (ironic): Dar' am casa mea...

Traian: Încă nu este a ta ticăloșule, și nu va fi, până-ce eu voi avea aceste brațe și puterea de a lucra... Nu te bucura păcătoșule, căci până-ce eu voi fi în viață, nu te vei numi tu stăpânul acestei case... tu care astfel ai știut să-mi răsplătești binefacerea mea... tu te vei cutremura încă de mă-

rimea păcatelor tale atunci, când mânia răsunării mele te-a lovi... (furios se repede spre *Grec*, care tremurînd de frică caută să se ascundă).

Lenuța (pășește înainte și-l oprește): *Traiane*, pentru D-zeu, nu neferici copiii nostri...

Traian (liniștindu-se puțin): Nu într'adevăr, nu merită tâlharul acesta să-mi încerc sufletul de păcate pentru el... A fost un moment slab când m'am hotărît a-l primi în casa mea... Are să-mi fie de învățătură pentru întreaga mea viață... ear' cel-ce va lucra ca mine, ca mine să o pătească... (uitându-se spre *Grec*) piei din ochii mei *Satano!!!*

Scena V.

Cei de sus și *Coriolan*.

Coriolan (intră cu alți doi țerani, după ei *Eva*, *Anica*, *Costică* și alții): *Traiane!* Eu, dimpreună cu d-lor viu în numele direcției reuniunii noastre și peste tot în numele tuturor consătenilor

noștri, spre a-ți aduce o veste îmbucurătoare... vorbind, mă simt foarte fericit, că mi-s'a dat ocazie a-ți vesti această bucurie, ție, care pururea ai fost fală și mândria comunei noastre, și care împreună cu noi în luptă dreaptă ai încăruntit înainte de timp...

Traian: Am încăruntit, dar' inima mi-a rămas pururea tină și gata de luptă pentru înaintarea comunei și a nației noastre...

Coriolan: Dorul tău de a lupta cu noi și pentru noi îl cunoaștem toți prea bine, și de aceea noi cari știm și voim să-ți prețuim faptele tale după merit, ne-am consultat și am decis, ca reuniunea noastră, la a cărei înființare și propășire nici unul dintre noi n'a lucrat mai mult ca tine, vîzîndu-te acum ajuns pe drumul pericolului, care duce la pierirea ta, dar' nu din vina ta, ci din cauza păcătoșelor intrigi puse la cale de către acea viperă veninoasă, pe care o ai primit în casa ta, și o ai încălzit

și jurului sau prin aranjarea expoziției.

De sine înțeles masa nu poate să lipsească, dar' lasă, oă am și fost vrednici de mâncările gustoase și imbelșugate, servite de membrele aparținătoare sexului frumos ale familiei vrednicului paroh Păreșu din Agnita, socrul părintelui Alexandru. Abia la orele 5 seara ne-am pus la masă după o muncă obositoare de 6 ore petrecute dragă Doamne în liber, în câmp, între oameni, la a căror inimă nu pare a se fi sălășluit duhul pișmei, răutății, invidiei, ca într'o altă seamă dintre oamenii noștri.

Toastele dela masă, alternate de cântări parte solo parte în cor., ținute mare parte din sfera de activitate a reuniunii agricole și prin urmare în materii, ce privesc în deaproape pe economul nostru — au completat oarecum discursurile ținute la expoziție. Frumos au vorbit d-nii D. Comșa, president; parochul I. Alexandru, parochul I. Păreșu (Agnita), I. Paicu, inv. (Agnita), I. Popa, paroch în Vidacutul-rom., V. Tordășianu, Florian Bologa, paroch, Marpod, I. Petrișor, paroch (Alțina), economul Dionisie Ganea (Noerich) și alții. Corul cântăreților a fost compus din ceata junilor călăreși, cari au întimpinat comitetul reuniunii, ear' conducător al lor pe lângă parochul Alexandru, e primarul Ioan Alexandru. Vrednicii Ilimbășeni brav s'au purtat, de laudă, de mare laudă sânt vrednici.

Conspect

despre esponenții premiați ai expoziției de vite a XII-a, aranjată de Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului, la 27 Octomvrie 1901 în comuna Ilimbav.

Grupa I. Tauri.

Premiul I. Comuna politică, Ilimbav . . . cor. 8
Premiul II. Comuna politică, Săsăuș . . . cor. 8

Grupa II. Vaci.

Prem. I. Ioan Popovici, paroch, Săsăuș . . . cor. 12
Prem. II. Zevedeiu Măniș, ec., Marpod 213 . . . cor. 10
Prem. III. Miruș Noată, econ. cor.

Chirper . . . cor. 10
Prem. IV. Ioan Todăreș, ec., Chirper . . . cor. 8
Prem. V. Simeon Stănuț, ec., Săsăuș . . . cor. 6
Prem. VI. Nicolae Popovici, ec., Bendorf . . . cor. 5
Prem. VII. Simion Bogdan, econom, Ilimbav . . . cor. 5
Prem. VIII. Iosif Popa, econom, Bendorf . . . cor. 5
Prem. IX. Toma Brâncovean, econom, Noerich . . . cor. 4
Prem. X. Ioan Mănișor, econom, Ilimbav nr. 47 . . . cor. 2

Grupa III. Junci, junice și tăureni.

Prem. I. Petru Sopa, Fofeldea nr. 36, cedat lui Chirion Măghiș, econom, Chirper . . . cor. 10
Prem. II. Ioan Bunea, econom, Chirper . . . cor. 8
Prem. III. Iosif Armenciu, econom, Marpod . . . cor. 8
Prem. IV. Simion Pițigoiu, econom, Chirper . . . cor. 6
Prem. V. Ioan Alexandru, paroch, Ilimbav . . . cor. 6
Prem. VI. Constantin Toader, econom, Noerich . . . cor. 5
Prem. VII. Ioan Băilă, econom, Ilimbav . . . cor. 5
Prem. VIII. Ioan Pânzariu, ec., Ilimbav . . . cor. 4
Prem. IX. Simion Scutea, econom, Chirper . . . cor. 4
Prem. X. Ioan Muntean, econom, Ilimbav . . . cor. 4
Prem. XI. Iosif Bologa, econom, Marpod . . . cor. 2
Prem. XII. Toma Faraon, econom, Fofeldea . . . cor. 2

Grupa IV. Vițel și vițele.

Prem. I. Mateiu Pascu, econom, Ilimbav . . . cor. 8
Prem. II. Ioan Tocoai, econom, Ilimbav . . . cor. 6
Prem. III. Simion Măniș, econom, Chirper nr. 259 . . . cor. 6
Prem. IV. Petru Stoica, econom, Fofeldea . . . cor. 4
Prem. V. Ioan Comșa, paroch, Fofeldea . . . cor. 4

Grupa V. Ol. a) Berbeci.

Prem. I. Ioan Antinie, econom, Ilimbav . . . cor. 5
Prem. II. George Lăzăroai, econom, Ilimbav . . . cor. 5

Suma totală cor. 200

Ilimbav, 27 Octomvrie 1901.

Demetriu Comșa,

președinte.

Victor Tordășianu,

secretar.

Pentru juriu:

Dr. Vasile Dan, Ioan Alexandru, martor. martor.

Îngrășatul vitelor.

Timpul cel frumos și călduros al verei ne-a părăsit pe încetul și astfel am ajuns în timpul cel rece al toamnei, după care va urma iarna friguroasă. Cu trecerea timpului de vară și toamnă, trece și lucrul cel mult și greu al economului, așa, că pe la sfârșitul toamnei și peste iarnă se poate ocupa mai cu deadinsul și cu alte ramuri laterale economice din jurul casei sale, dela cari se poată trage ceva folos sigur. Unul dintre aceste ramuri folositoare și prețioase, este fără îndoială și îngrășatul vitelor.

Sânt mulți economi, cari strâng în jurul caselor lor o grămadă de nutreț bun și ales, și în loc să-l prefacă într'o marfă mai bună și mai căutată de vnzare, cum este de pildă și îngrășatul vitelor, o lapadă acum la începutul iernei sau și mai târziu, pe mai nimic, ear' dacă au o vită de vnzare, o duc la țrg, de cele mai multe-ori mai moartă de slabă.

În timpul de astăzi, când chiar și meseriașii și neguțetorii, cearcă fel și fel de mijloace, pentru a da o înfășare cât mai atrăgătoare marfei lor, pen-

la căminul tău, pentru-ca mai târziu să-ți aducă moarte sufletească... în vederea acestora, direcția și cu ea tot satul, mic și mare, am hotărât cu un gând și cu o inimă să-ți sărim într'ajutor și să-ți scăpăm averea și moșia pentru tine, ear' pe tine pentru noi și pentru cauza noastră... Când îți aduc acest decis la cunoștință și îți predau ajutorul votat (depune banii pe masă, Grecul Moise ese pe furis afară făcând o față desperată) nu pot să întrelas a te ruga, eu, care ți-am dat primele raze de lumină minții tale, să primești acest mic și neînsemnat ajutor cu aceeași dragoste cu care noi ți-o dăm, și să rămâi și mai departe ceea-ce ai fost și ești: un stilp neclintit al binelui și al progresului bisericeii și școalei noastre, al reuniunii și peste tot al nației noastre și până la adânci bătrânețe să te putem numi un frate stimat și iubit al nostru și al tuturor.

Traian: D-le învățător! Vă rog să primiți d-voastră și să predați direcției

și tuturor consătenilor mei mulțumita mea cea mai ferbinte pentru binele ce mi-l-ați făcut mie și familiei mele, pe care eu nu-l voi uita până la sfârșitul vieții mele. Dacă până acuma am lucrat, mult puțin, am măsurat puterilor mele, atunci de acum înainte va fi pentru mine o datorință morală a-mi pune toate puterile în serviciul cauzei și spre binele comunei întregi... căci am credință tare, oă numai pe această cale voi pute să mă arăt pe deplin demn de bunătatea inimilor d-voastre...

Lenuța (emoționată plânge, apoi): Traiane! fă ca bucuria noastră să fie deplină; împlinește-ți făgăduința dată Aniceii...

Traian (cătră Anica): Și acum Anico dragă, tu care ai rămas fără de părinți în anii cei mai frageți ai copilăriei, tu pe care eu te-am crescut ca pe fata mea, calea dorințelor tale nu mai vreau să o împedec, ci voesc a te vedea fericită după dorința inimii tale...

(cătră Costică) apropiați-vă de mine! (cei tineri se apropie și se pun în genunchi. D-zeu să vă binecuvinte lege tura inimii voastre, și să vă facă viața dulce și fără de năcazuri... Iubiți-vă unii pe alții, dar' nu uitați a ajutama la vreme de lipsă pe cei de un sânge cu voi. Bucurați-vă cu dinșii la bucurie, și plângeți cu ei la întristare și atunci nu veți greși nici-când. Un mic sfat ce vi-l dau săpați-l adânc în inimile voastre tinere și calde. Ați văzut cu ochii calea ce duce la perire. Aduceți-vă întotdeauna aminte de ea și grijiți să nu alunecați pe dinsa. Învățați din păcăniile altora. Fiți buni și înțelepți, dar' nu uitați nici-odată zicala din bătrâni: Ferește-te Române de cuiu străin în casă.

Toți strigă să trăească, apoi începe muzica, hora, care o dansează cu toții pe scenă în timp ce cortina cade.

tru-ce să nu o facă aceasta și economul, când astăzi pe cele mai multe locuri are la îndemână cel mai bun și mai ales nutreț, precum e luțerna, trifoiul, napii, cartofii ș. a., cu ajutorul cărora se pot îngrășa vitele în timpul cel mai scurt.

Îngrășatul vitelor trebuie să se facă cât mai curând, de oare-ce prin îngrășatul îndelungat, pe lângă aceea că economul pierde mai mult timp, cheltuește și nutreț mai mult, care în cele din urmă totuși îl costă și pe el ceva.

La îngrășatul vitelor lucrul de căpetenie este alegerea acelor, de oare-ce cu totul altcum trebuie îngrășați, de pildă doi boi sau vaci bătrâne și cu totul altcum cele mai tinere. Afară de aceasta, cine se apucă de îngrășatul unor vite, trebuie să le cunoască și natura lor și anume: că oare succede-va îngrășatul pe deplin, sau numai de jumătate, de oare-ce sunt unele vite mai corcic, sau cu oare-care boală în lăuntru, pe cari să se le bagi măcar în coșul cu bucatele, cum e vorba, și tot nu se îngrășe cum se cade.

Cele mai bune vite de îngrășat sunt cele târcate sau pinzgau, cum se mai numesc. Acestea pe lângă aceea, că se îngrășe foarte ușor și curând, mai au și aceea însușire deosebită, că grămădesc foarte multă carne în corpul lor, ca-și-când ai pune cu lopata pe ele, cum se zice, pe când cele albe se desvoaltă mai mult în senu. Și fiindcă carnea de vită este de două-ori mai scumpă ca senu, este prea firesc, ca și vitele acelea să fie de două-ori mai scumpe ca cele albe. De aci urmează, că măcelarii caută în tirguri mai bucuros vitele cele roșii, decât pe cele albe și pe acelea le și plătesc mai de două-ori așa de scumpe, ca pe cele albe. Nu de puțină însemnătate este și aceea împrejurare, ca pentru îngrășat, să se aleagă totdeauna vitele cele mai mănăcioase sau porcoase, cari mănăncă într'una și după ce au început a se îngrășa.

Unii economi sunt de părere, că vitele puse pe îngrășat, să nu se mai miște din grajd nici până la apă, de oare-ce atunci le scade carnea de pe ele; alții din contră susțin, că și vitele grase pot să facă mișcări nu numai până la apă, ci ici-colea la poveri mai ușoare chiar și cu carul. Desele încercări au dovedit, că procedura celor din urmă este mai bună, de oare-ce prin mișcările mai ușoare, carnea vitelor se îndesă și întărește mai bine pe trup, ba după acele mișcări și ele capătă o poftă mai bună de mâncare. Aceasta se poate constata de altcum și la porcii îngrășați pe afară și la cei din cotețe; cei dintâi sunt mai grei și mai îndesați, pe când cei îngrășați în cotețe sunt mai afenați și mai puflăoși. De sigur pentru-că aceia fac mai multe mișcări prin curte în aerul liber și curat.

Cu deosebită băgare de seamă trebuie să fie economul când îngrășe vite, — la adăpat. A da vitelor grase apă rece, nu numai că nu e folositor, dar poate deveni pentru ele chiar stricacios, căpătând răceli la rinză, friguri, oufureală sau alte boale interne. De aceea se îngrășe așa de bine și ușor vitele de

pe la mașinile de spirtuoase, fiindcă în loc de apă capătă tot lături, cari pe lângă sete, le mai ține și de foame.

Nu de puțină însemnătate pentru vitele puse pe îngrășat, este și sarea, cari le face nutrețul mai ușor de mistuit. Sarea se poate da vitelor în zdroburi mai mari ca să lingă, când au poftă de ea sau în tărițe și făină, sau că se poate face din ea apă sărată, cu care apoi se stropește nutrețul, care li-se dă de mâncare.

În economiile mai mari, unde pe fiecare an se îngrășe un număr oare-care de vite mai bătrâne, la îngrășatul acelor în grajd se purcede în modul următor: Se iau de pildă doi boi mari cam de 1000 kilograme greutate, cărora se dă apoi în periodul întâiu de îngrășat pe fiecare zi câte 10 kilograme trifoiu, măzărliche, luțernă, napi de nutreț sau otavă, 2 kilograme fân, 2 kilograme ovės cu măzărliche, 4 kilograme cucuruz sau făină cu sare măruntă, 2 kilograme turtă de rapiță și 2 kilograme pleavă de grâu opărită și presărată cu făină de cucuruz. Acest nutreț trebuie dat neîntrerupt în timp de 5—6 săptămâni, pe fiecare zi de câte 3—4 ori. Nutrirea aceasta, după-cum am zis, se numește primul period de îngrășat.

În periodul al doilea se poate face apoi următoarea împărțire: 10 kilograme măzărliche, napi de nutreț sau otavă, 5 kilograme trifoiu, luțernă sau cucuruz verde uscat, 3 kilograme ovės, 3 kilograme orz, 5 kilograme cucuruz cu grăunțul sau făină, 5 kilograme turtă de rapiță. Acest nutreț trebuie dat deasemenea timp de 5—6 săptămâni.

La nutrirea se începe totdeauna cu nutrețurile cele de fân și otavă și se ieprăvește cu cele din grăunțe. De cele mai multe-ori vitele mănăcioase sunt destul de grase și după al doilea period, așa, încât se pot vinde cu preț.

În sfârșit să mai însemnăm și aceea, că vitele puse pe îngrășat trebuie să se împărțasească de o curățenie, țesălat, spălat și așternut corăspunzător, căci dimpotrivă și cel mai bun și mai ales nutreț puțin le folosește.

Ioan Georgesen.

Boalele lipicioase la animale.

(Urmare).

Dalacul poate să ese și afară și pe măruntae. Când s'arată afară prin vr'o beșicuță cum e la om, sau printr'o umflătură cum e la cal sau bou, boala e mai blândă; dar' când ese înlăuntru corpului nu mai este nici o nădejde de scăpare.

Dalacul bouului când ese afară se arată printr'o umflătură, care se pune mai des în dreptul unei spete, la șolduri sau sub burtă. Pe lângă umflătura dela spată, care e foarte dureroasă, pe bou îl ia cu frig, și își pierde cu totul pofta de mâncare. Boala ține astfel 3—4 zile, în care timp dacă se caută, vita poate scăpa. De obicei oamenii spânzuesc asemenea umflături de dalac, însă e mai bine să se deschidă umflătura cu un cuțit tăios apoi să o ardă cu un fier roșiu.

Când dalacul ese înlăuntru vita moare în 12 ore. Boala se cunoaște prin aceea, că bouul încetează să mai rumege și să mai mănânce; se uită mereu la burtă și pare că ar vrea să se culce, dar' își ia seama. Dela începutul boalei vita tremură, după aceea se încălzește de-i curg, sudorile șiroae cari contenesc îndată-ce vita începe din nou să tremure de frig. Nările-i sunt deschise peste măsură, suflă greu și deschide gura, așa că moare cu gura căscată și limba scoasă afară.

Când e aproape să moară adese-ori se vede picurându-i din ochi lacrimi. Când ochii i-se răscesc în văgăuni, repede se și împăienjenesc, apoi începe să-i tremure picioarele, și cade deodată, se bate cât poate, întinde gâtul înainte și geme adânc de durere.

Medicii veterinari au un mijloc bun, nu de vindecare, dar' ca să nu se îmbolnăvească.

Vitele pot să iee ușor dalacul, căci sēmēnța de dalac e foarte răspândită. Vitele atinse de dalac se vor ucide și se îngroapă adânc cu piele cu tot.

Oflica vitelor. Oflica la om se poate lua dela om, dela părinți, dar' și mănăcând carne de vacă ofticoasă sau bēnd lapte dela vacă ofticoasă.

E greu să se cunoască o vacă ofticoasă, cu toate acestea sunt semne cari ne face să bănuim că vita e ofticoasă. Vaca slăbește din zi în zi deși mănăncă ca și celelalte. Une-ori se întâmplă să-i piară pofta de mâncare. Une-ori tușește mai cu seamă noaptea după-ce se culcă; răsufierea e mai deasă; și i-se scurg ochii după taur, deși nu e timpul să se gonească. Ea singură umblă după taur și îl încăleacă. Vacilor ofticoase, cari sunt cu lapte, li-se împuținează laptele din zi în zi, el devine mai subțire și bate puțin în albăstriu; smântână și unt nu ese, decât foarte puțin.

Oflica se capătă ca și la oameni prin molipsire, însă adese-ori îi mai vine și omul într'ajutor prin o îngrijire proastă. O vacă, care a fătat 7—8 sau mai mulți viței și n'a fost bine hrănită, ba din contră e mulsă până nu mai dă pic de lapte, se poate bolnăvi ușor de oftică.

Boii, cari se pun la jug, când abia au ajuns juncani sau chiar mănzați și sunt împovărați peste puterile lor se pot îmbolnăvi de oftică.

În viață este greu de constatat, dacă o vacă este sau nu ofticoasă. Medicii veterinari o cunosc prin tuberculinizare.

Fiind tăiată se cunoaște după măruntae și mai cu seamă după plumăni cari sunt plini de niște nodulețe tari și albicioase; când tăiem plumăni cu cuțitul par'că scârție și foarte des dăm peste niște găurele cu puroii.

Afară de vacă și bou se mai pot îmbolnăvi de oftică porcul și paserile. Oile și caprele se îmbolnăvesc foarte rar sau de loc. (Va urma).

Un binefăcător al poporului.

Munca dlui Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor (moșiilor) coroanei din România, pentru înaintarea binelui material și spiritual la țărani e cunoscută și cetitorilor noștri. Acum de curând a dat o nouă instrucțiune pentru diregătorii dela aceste domenii. În instrucțiunea aceasta îi provoacă pe diregători să îndemne pe țărani să-și închidă curțile, ceea-ce nu prea obicinuesc țărani din România mai ales la șes, dându-le totodată și materialul trebuincios pentru îngrădire. Din moșia, pe care o iau țărani în arândă, se folosească 6-10 arii pentru cartofi, cari se li-se dee la început dela administrația bunurilor. Fiecare țeran să capete gratuit 4-10 altoi din grădinile de pomi ale domeniilor, obligându-se să le cultive după îndrumările, cari li-se vor da. Ca să îmbunătățească pământul vor stărui, ca și țărani să adune gunoiul și să-l risipească apoi pe locuri. Pentru îmbunătățirea rasei vitelor li-se dau taurii bunurilor. Fiindcă și pe acolo au început cu sărăcia de pânză jidovească, fiecare țeran va trebui să samene 10 arii cu cânepă primind semente tot dela domenii.

Incuibându-se pe alocurea nelegiuitul și rușinosul obicei, de unii trăesc în căsătorie sêlbatică, pe acestia îi va provoca, că s'au să se lapede de această conviețuire, sau să se cunune creștinește la biserică.

Cum instrucțiunile acestea se și împlinesc, țărani de pe domeniile Regelui Carol vor face un nou pas de propășire în îmbunătățirea sorții lor.

SFATURI.

Șoarecii în stupină. Cu cât se răcoresțe vremea mai tare, cu atât e și liniștea mai mare în cojnițe. Fiind paza mai mică, șoarecii caută să intre în cojnițe, unde atacă fagurii. Și câte-o albină le cade jertfă, după-cum dovedesc jumătățile de cadavre de pe scândură. Șoarecii se incuibă mai ales în cojnițele de paie și sunt cu atât mai stricăcioși, că o singură păreche poate ruina un stup întreg. De aceea trebuie puse clucse și venin în stupină.

Chit pentru înșepenirea cușitelor și turcușelor în mânerele lor. Se amestecă bine 500 grame colofoniu (sacaz) pulverizat cu 140 grame pucioasă pulverizată și 140 grame nêsip sau cărămidă pisată, se umple golul mânerului cu acest amestec, apoi se implântă în el cotorul cușitului sau furculiții înroșit în foc. După răcire cușitul sau furcuța fiind bine fixate, ne vom feri de a le mai introduce cu mânerul în apă ferbinte.

Știri economice.

Arânda tirgului de țeară din Arpașul Infer. se va licita în 18 I. c. n. la direcțiunea bunurilor erariale din Făgăraș pe baza ofertelor făcute în scris.

Liferările pentru căile ferate în valoare dela 600 cor. în jos le pot face și meseriașii din loc după ordinațiunea ministrului de comerțiu.

Pentru liferarea de 16.000 straițe de iarnă, 30.000 straițe de vară și 6760 pături de cai se va ține licitație publică în 26 Nov. a. c. Condițiunile se află în cancelaria camerei de comerțiu din Brașov.

Starea sêmănăturilor din Germania și Austria. După raportul biroului statistic din Prusia, starea sêmănăturilor din Germania e mulțumitoare. Recolta cartofilor abia e mijlocie. Sécara încă nu e sêmănată. Toate lucrările economice au întârziat din cauza timpului nefavorabil.

În Austria a fost recolta cuéuruzului mijlocie, a cartofilor slabă.

Industria națională în România. Pentru încurajarea industriei naționale ministerul de domenii va depune un proiect de lege, prin care suspendă avantajile industriei pentru acele materii, cari se găsesc și la țeară.

Comerțiu estern al Franciei în primele 8 luni ale anului se presentă cu următoarele cifre: Importul s'a ridicat la 3,213.890.000, esportul la 2,745.128.000 franci. Din Austro-Ungaria s'au importat mărfuri în valoare de 58 mil. 435.000, dându-i în schimb mărfuri pentru 11 mil. 980.000 franci.

Domiciliarea ulterioară a poliței (vexelului) nu poate fi excepționată de câtră debitorul cambial, dacă a avut cunoștință despre împrejurare, că institutul care a escomptat cambia observă obiceiul de a domicilia cambiile escomptate la sine însuși. Tot astfel și în cazuri când respectivul debitor n'a știut înainte, la care institut se va escompta cambia girată de dînsul.

Comerțiu cu nuci în Moldova. Sêptemâna trecută au sosit în Iași câțiva reprezentanți ai unor mari case comerciale din străinătate pentru a face cumpărături de nuci.

Deși producțiunea nucilor la noi este destul de bună, totuși prețul unui vagon nu s'a urcat până în present decât la 3150 lei, pe când în alți ani se vindea cu 4000 de lei.

Aceasta se esplică prin faptul, că în anii trecuți producțiunea nucilor în Ungaria a fost nulă, pe când anul acesta e foarte abundentă.

Ferul în Germania. Producțiunea totală a ferului în Germania pe luna Septembrie a. c. a fost de 625.220 tone, față de 643.321 tone din August și față de 417.000 tone din Septembrie 1900. Cum vedem producțiunea a mers tot scăzând.

Dela 1 Ianuarie până la 30 Septembrie 1901 producțiunea ferului a fost de 5,871.859 tone, față de 6,249.314 tone din aceeași perioadă a anului trecut.

FELURIMI.

Minunile unui preot. Se scrie din Petersburg: Toată lumea și toate ziarele nu vorbesc de altceva decât de o mare minune făcută de celebrul preot Ioan din Kronstadt. Am zis celebru, fiind că acest făcător de minuni dacă e puțin cunoscut în restul Europei, e omul cel mai popular din toată Rusia, omul cel mai cunoscut într'un popor de peste o sută de milioane locuitori.

Faptul s'ar fi petrecut la Kontianschoie, unde părintele Ioan se duse ca să inaugureze o școală. La serbare și luaseră parte 10.000 de persoane venite din împrejurimi. După ceremonie, părintele Ioan fû poftit la masă.

Cu toate-că o mulțime de agenți de poliție păzeau ușile școlii, mulțimea năvăli înainte ca masa să se termine. Reușiră cu mare greutate să deie lumea afară; dar' au rămas și în școală doi bărbați și două femei cari abia țineau pe brațe o femeie, care părea lipsită de viață.

Lovită de paralizie acum șapte ani, această ființă nu putea să se miște și ținea ochii închiși. Acel corp amorțit fu adus preotului Ioan.

După-ce a întrebat cum se numește acea femeie, preotul se apropie și fixându-o îi ordonă să deschidă ochii. După-ce el repetă de mai multe-ori acest ordin, Avdochia — acesta e numele paraliticei — deschise ochii.

— Fixează-mă, ordonă preotul, și fă semnul crucii.

Și încet, cu mare efortare, bolnava își făcu cruce.

— Fă din nou, și earăși.

Și bolnava se supuse cu un gest din ce în ce mai sigur.

— Și acum școală-te, urmă preotul. Ea se sculă.

Preotul Ioan se întoarse apoi la locul seu, spunând femeii:

— Vino și îmbrățișează-mă.

Se văzû atunci femeie, care cu puțin mai înainte nu se putea mișca, apropiindu-se de preot și sărutându-l pe față.

El, binecuvântându-o, i a spus:

— Du-te și roagă-te!

Și ea plecă fără să mai aibă nevoie de nimeni.

Aceasta s'a întâmplat în fața a 70 de persoane, cari plângeau de emoțiune.

La orele 4 părintele Ioan a plecat din Kontianschoie, însoțit de generalii Orlov și Muchlaiefsky, de arhitectul Strogonoff și alte persoane, cari fuseseră de față la inaugurarea bisericii. Toți s'au dus la Borovitchi, în casa primarului. Știrea despre sosirea preotului se răspândi cu iuțeala fulgerului și mii de persoane se adunară în fața casei, cerând cu lacrimile în ochi binecuvântarea. Preotul eși de mai multe-ori în balcon, dând binecuvântarea. La 6 ore seara s'a servit prânzul, în timpul cărui preotul Ioan nu avu un minut de odihnă; căoi într'una i-se aduceau copii bolnavi, pe cari el trebuia să-i binecuvinteze.

CRONICĂ

Vicenotar. Ni se scrie: În 31 Oct. st. n. s'a făcut alegerea de vicenotar în comuna Cărpiniș. A fost ales cu aclamație domnul *Corneliu Muntean* din Cricău.

Un post de învățator vacant. În comuna Sărăvad (T. Szarvad p. u. Tasnád - Sălagiu) devenind postul de cantor-învățator gr.-cat. vacant, președintele senatului școlar din acea comună publică concurs pentru ocuparea aceluia post. Terminul 20 Noembrie st. n. a. c.

Nona. În comuna Răducăneni (jud. Iași) s'a constatat un caz de nouă (amorfie, care ține mai mult timp). Agripina Lungu, fata unui locuitor din sat, a fost cuprinsă de un somn lung care a ținut cinci zile împlinite. În tot acest timp nu s'a trezit decât o singură dată pentru a adormi din nou.

Regimentul lui Adam. Un oficer reîntors din Africa povestește următorul bucluc al soldaților englezi: În apropiere de Klersdorf, Buriile prinseseră odată patrușprezece soldați din regimentul de husari A. 13. Cum Buriile aveau mare lipsă de haine, au desbrăcat nap pe cei patrușprezece, apoi le-au dat calea să se reîntoarcă la regiment. Ziua următoare 48 de soldați ai aceluiași regiment au fost trimiși să răsbune rușinea tovarășilor lor. Au fost prinși însă și ei și au fost trimiși înapoi desbrăcați nap și ei. De atunci regimentul 13 are dela soldații din celelalte regimente porecla: *regimentul lui Adam*.

Femeile, copiii și Buriile. În anul trecut a fost invitat Dr. Siemens, mort zilele trecute, la masa împăratului Wilhelm, unde se mai afla și regele Vitenbergei cu ginerele lui, principele de Vied. Între altele vorbiră și despre războiul din Transvaal. Împăratul zise, că nu-și poate explica, cum de toți Germanii sunt însuflețiți pentru Buriile. Dr. Siemens îi răspunse: »Lucrul se explică ușor. Însuflețirea pentru Buriile de aceea e așa de mare, pentru-că în toate familiile femeile și copiii țin cu Buriile. Așa e la mine acasă și așa e prețutindenea. Împăratul se lovi rizind peste genunchi și zise: »Ai drept, dle Siemens, așa e și în familia mea. Femeile au produs însuflețirea pentru Buriile. Nevastă-mea de abia poate aștepta dimineața gazetele, ca să citească nouă biruințe de ale Buriilor.

Mireasă înebunită. Frumoasa fiică a lui A. Petrovici dintr-o comună din Bănat se logodise și în câteva săptămâni avea să fie ospetul. Dar almintrelea a fost să fie. Logodnicul căzu de pe un car încărcat și rămase mort pe loc. Nenorocirea aceasta a turburat mintea bieteii fete și acum e în casa alienaților din Budapesta.

Un finanț ucis. În Valea-mare (Bănat) s'a întâmplat zilele trecute o crimă. În comună sunt mulți proprietari de cazane mici, cari ferb țuioa. Unul dintre ei, G. Luga își ferbea și noaptea rachiu, fără a vesti pe finanți, ca să nu fie silit la plata taxei. Despre asta au aflat finanții și Lusia trecută au surprins pe proprietar, că ferbe fără licență. Acesta, în tovarășie cu alți trei vecini, a sărit asupra sergentului de finanți, care-și îndeplinea slujba, și l-au omorât. Toți au fost prinși de gendarmerie și escortați la temniță.

Viriliștii români din comitatul Sălagiu pe anul 1902: George Pop de Băsești, proprietar (Băsești); Andreiu Cosma, director de bancă (Șimleul-Silvaniei); Alexandru Pop, jude cercual (Cehul-Silvaniei); Florian Ciocan, adv. (Cehul-Silvaniei); Dr. Mihai Pop, adv. (Șimleul-Silvaniei); Dr. George Pop, adv. (Zălan); Vasiliu Mica, proprietar (Someș-Osorheiu); George Filep, proprietar (Santău); Mihai Bohățel, proprietar (Supur); Laurențiu Bran, preot (Someș-Săplac); Vasiliu Pop, preot (Oarța-de-jos); Ioan Kesely, preot (Năprade); Vasiliu Rob, notar (Borla); George Filep, preot (Cănaș); Ioan Bancos, econom (Sălsig); Patrițiu Lobontin, preot (Silvaș); Dr. Ladislau Gyurkó, avocat (Jibău); Mihai Pop, preot (Cuceu); Stefan Cosmuța, proprietar (Santău); Gavril Murășan, preot (Chiesd); Aurel Pop, proprietar (Treznea) *Suplenții:* Demetriu Coroianu, protopop (Santău); Ioan Basti, proprietar (Chișfalău).

Marele congres catolic, pentru lucrările pregătitoare ale autonomiei bisericei catolice din Ungaria și-a început ședințele în 4 Noembrie n. Ședințele s'au terminat Joi. Preste 4000 de persoane marcante din oler și mireni au luat parte la aceste ședințe.

Răsbunări electorale. În orașelul *Székegyhíd*, de când a fost alegerea de deputat, în fiecare noapte este câte un foc. Se zice, că alegătorii kossuthiști și-au ales modul acesta de răsbunare contra acelor, cari au votat pentru candidatul guvernamental. Făptuitorii însă n'au fost până acum descoperiți.

Atentat. Mergând inv. G. Hodrea din M. (Bănat) noaptea pe drum, a fost atacat de mai multe persoane. El scoase revolverul și trase mai multe pușcături, cari i-au silit pe atentatori să fugă. Unul dintre acestia a fost aflat dimineața mort. S'a pornit cercetare.

O statistică a medicilor din România. Dincolo sunt 1224 doctori, între cari și 20 doctorițe. Apotecari sunt 541, veterinari 201, dentiști 69, moașe 1167. Se vine deci la 5000 locuitori un medic.

Din statistica școalelor medii săsești. Numărul elevilor la gimnasiile și școalele reale săsești din Transilvania a fost în anul trecut 2067. Din acestia au fost 1659 Germani, 252 Români — 165 gr.-or., 90 gr.-cat. — 121 Maghiari, 23 Jidani și 12 de altă naționalitate. Cei mai mulți Români au fost în Sibiu (83), Bistrița (50), Sebeșul-săseș (40), Reghin (32), Sighișoara (31), mai puțini în Brașov (3). Maghiari au fost mai mulți în Reghin (36), Sibiu (școala reală 23), Bistrița (22) și Sighișoara (10).

Adunarea gen. a despărțământului Orăștiei al »Asociaț. pentru lit. și cult. poporului român« se va ține în comuna *Bobâlna* la 21 Noembrie st. n., (ziua sf. Mihail și Gavril), înainte de prânz la orele 10½, în biserică gr.-or. cu program bogat.

Dușmănia veche. Ni se scrie: În comuna Vișag s'a întâmplat Vineri seara un omor. *George Pasculeu* de mult era în dușmănie cu *Teodor Filip*. Vineri seara, în cărcoima jidanului Izig Benedek, au început la certat, și înfocându-se tot mai mult într'un moment de uitare de sine *Pasculeu* a scos un cuțit și l-a împuns în grumazul lui *Filip*, care imediat a căzut mort. *Pasculeu* s'a insinuat la judecătorie, unde a și fost arestat. Ambii au avut familie mare.

Petrecere în Avrig. Reuniunea femeilor române din Avrig, invită la petrecerea împreună cu joc, concert și tombolă, care se va aranja cu concursul unui grup de teologi din Sibiu Duminecă, în 10 Noembrie st. nou, în sala hotelului comunal din Avrig. Prețul de intrare: de persoană: locul I. 1 cor., locul II. 60 bani, locul III. 40 bani. Inceputul precis la 7½ ore seara. (Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică).

Cât costă pacea înarmată? Societatea amicilor păcii din Austria comunică următoarele cheltuieli, ce le au avut statele principale cu armatele în anul 1900: Rusia 1291 milioane franci, Germania 969 mil. fr.; Franța 978 mil. fr.; Austro Ungaria 478 mil. fr.; Italia 380 mil. fr.; Spania 171 mil.; Suedia și Norvegia 108 mil. franci.

Anglia figurează în conspectul acesta cu un budget de 1810 milioane, mărit așa de tare din cauza războiului cu Buriile. Suma totală cheltuită de aceste 8 state e deci de 6 miliarde, 711 mil. 653.500 franci. Dacă mai adaugem la aceasta și interesele după datorile făcute de aceste state mai tot pentru trebuințele armatei, ese suma enormă de 11 miliarde, 707 milioane 653.100 franci. Și când ne gândim, că sute de mii de oameni din statele acestea n'au ce mânca, trebuie să ni se pară sumele acestea și mai grozave.

»Despărțământul Biei« (și Dicio-Sânt-Mărtin ca afiliat) al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceasa gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș«, este convocat la ținerea adunării sale pe Sâmbătă, în 16 Noembrie st. n. a. c., în școala gr.-cat. din *Spini*. Pe lângă programul oficial se va asista la parastasul servit pentru sufletele învățătorilor decedați pe teritoriul acestui despărțământ. Prelegere practică va fi ținută de *I. Ignat*, învățator în *Spini*. Însemnătatea școlii, disertațiune de *Dem. Laz. Todoran*, învățator în *Căpâlna-interioară*. Aprecierea prelegerii și a disertațiunii etc.

»Emke« își va ține, după-cum aflăm în foile din Cluj, adunarea generală din anul acesta în 10 l. c. Din raportul anual al acestei reuniuni de maghiarizare se vede, că are 61 comitete filiale și o avere de 2.735.000 cor. (față de anul trecut o creștere de 167.000 cor.) Numărul membrilor e de 10.989. Ajutoarele date de »Emke« la 219 comune, institute și reuniuni au atins suma de 148.882 cor. În Gioagiul-de-jos a ridicat un orfelinat, în Bârcea-mică a conces un stallum pentru un preot maghiar, în Blaj se va înființa un nou asil pentru copii mici. Comitetul a luat inițiativa pentru organizarea de reuniuni de tineri. Pe terenul economic a făcut propagandă pentru răspândirea articilor industriali din patrie. Din venitul curat al chibritelor »Emke« i-s'a asigurat o parte, cu care voește să ridice în Cluj și în Pesta câte o »Casă școlară«, în care să se adăpostească școlari de Săcu. Tot în acest raport se dă expresiune »patriotice« indignări, provocate de împărțirea, că patru cereri trimise de »Emke« la comanda marinei austro-ungare pentru-ca să fie primiți 4 tineri Săcu în școala de matrozi, a fost rezolvate nefavorabil, fiind indispensabilă cunoașterea limbei germane. »Tineri Săcu, cari să știe nemțește, nici nu există«, zice raportul. E și prea mult cerut dela Săcu cuminți.

Dela alegerile ungurești se desoper zilnic tot felul de mișeli, cu ajutorul cărora cortesia cumpărau sufletele celor slabi. Fiind legea mai aspră, ca mai înainte, s'au făcut tot felul de înșelătorii fine, așa că cumpărătorii de voturi se nu poată fi prinși. Un cortez d. e. a cumpărat dela alegători toți câinii și fiindcă nu era Chinez, ca să rivnească după friptură de carne de câne, nici nu avea atâtea comori, ca să aibă lipsă de atâția păzitori, a lăsat câinii tot la proprietarii cei vechi, plătind alegătorilor pentru întreținerea cânilor câte 1 fl. pe zi. După ce au trecut alegerile, au încetat și diurnele plătite cânilor. Alt candidaț se juca cărți cu alegătorii frunțași (?) și perdea în punga fiecăruia o sumă înainte statorită. Zi-le alegeri ungurești și pace!

Eară impușcături la ospet. In Silaș a impușcat la ospet unul dintre oaspeții așa de fără grije din pistol, încât întreaga încărcătură a ajuns în fața lui L. Blidariu, care se uita și el la șirul nuntașilor.

Necrolog. In 27 Oct. s'a înmormântat în cimiterul bisericii din Simea economul Ioan N. Chirciu, care cu toate că a fost un om sorman a dat fiilor sei a creștere bună, ajungând unul preot și celalalt vigi de pădure. Fie-i țărina ușoară.

Foc. Din Măceriș ni-se scorie, că in 23 Oct. a izbucnit un foc la locuitorul Grig. Negru, arzându-i 15 cară de fân și unele victualii. El n'a fost asigurat.

Ape. In Filea (Füleháza) p. u. Deda s'a înființat o bibliotecă poporală. Conducătorul ei, domnul Greg. Ceontes, învățator, apelează la toți binevoitorii înaintării culturale a poporului român, ca să o spriginească cu cărți, cari să binevoască a le trimite la adresa de sus.

Proces de presă. Cu procese de presă a început să învrednicească stăpânirea și pe Nemți. De când s'au mai deșteptat și Șvabii din Bănat din amorteala lor națională, procurorul urmărește cu atențiune mișcările lor. De aceea nu ne am prea mirat, când am aflat, că in contra dlui A. Korn s'a intentat proces de presă pentru un mēduvos articol scris in Gro sk kindaer Zeitung, contra maghiarizării prin școale.

Convocare. Despărțământul Făgăraș al Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceasa gr.-cat. din Alba-Iulia și Făgăraș își va ține adunarea de toamnă Duminecă in 17 Noemvrie st. n. a. c. in Homorod, la care se invită p. t. membrii și toți binevoitorii ai școlaei. Sinca-veche, in 1 Noemvrie n. 1901. President: Ioan Pop, învățator diriginte. Secretar: Octavian Pop, inv. diriginte.

Pentru un copil nevinovat. O poveste veche. Un mișel înșeală o fată și când aceasta rămâne cu un copilăș in brațe dispere. Mama moare in curând și nevinovatul prunc rămâne in etate fragedă avisat la mila oamenilor. Despre un astfel de cas ne scorie părintele Ioan Barna din Miraslău (Miriszló p. u. N. Enyed) apelând la caritatea celor-ce și-o pot dovedi cu fapta in cazul de față. Copilașul, botezat Alexandru, e de 10 luni, sănătos, mănâncă deja și stă sub îngrijirea unei femei, care a văzut de el îndată după naștere, căci mamă-sa a fost in puținul timp, cât a mai trăit, bolnavă. Doica aceasta ar fi aplicată să vină cu el cu tot pe cât-va timp la cel-ce ar vrea să-l primească. Cei-ce se interesează de soartea acestui băiețel, să scorie la adresa mai sus amintită.

Despre Clemente Munteanu, fost timp de 61 ani paroch in comuna Limba și răposat acum de curând ni-se povestesc următoarele: Ca preot tiner, răposatul Clemente Munteanu in revoluția din 1848-49 a suferit și el batjocurile și barbariile, pe cari mulți preoți au avut să le îndure pe acele timpuri. Bătut crunt cu vergi și băte, bietul preot rămăsese leșinat, fără simțiri, dar călăii sei și-au mai satisfăcut instinctele bestiale și prin tăierea unei buce a leșinatului. Dus după aceea acasă spre a fi înmormântat, omul și-a revenit in fire, — pentru a păstori mai departe turma sa cuvântătoare. Află acum odihna de veci in sinurile Tatălui ceres!

Scumpiul (mălin, iorgoran, liliac) din grădina unui abonent al nostru din Gesac a înflorit acum in toamnă din nou.

Esecutarea lui Czolgosz, ucigașul pesidentului Mac Kinley, s'a sēvrișit in 29 Oct. Despre modul cum s'a făcut, aflăm următoarele:

Leo Czolgosz s'a deșteptat la 5 ore dim., după-ce noaptea întreagă a durmit bine. La ora 6 i-s'a dus in închisoare vestmētul in care fū esecutat. Czolgosz se sculă repede, se îmbracă și apoi prânzi. La orele 7¼, apărū la el directorul închisorii care i-a dat de știre, că a sosit timpul esecutării. Delicuentul seridicā îndată și mersē in camera mortuară. La dreapta și la stānga era asistat de păzitorii închisorii. Preot n'a fost chemat, fiind-că in ziua premergătoare a refusat pe preotul, ce i-s'a trimis, arătând și prin aceasta, că a fost fără D-zeu.

Deja înainte de ce ucigașul ar fi fost condus in camera mortuară, el întrebă dacā vor asista mulți la esecutare, fiind că ar dorī să le adreseze câte-va cuvinte de adio. Directorul l-a încunostiințat, că numai foarte puținii au obținut bilete de intrare și că la nici un cas nu i-se va permite să vorbească. Se parē însă, că păzitorii nu l-au putut totuși oprī să nu vorbească, căci înainte de a i-se aplica electroizii, Czolgosz a zis:

— Am ucis pe președintele, de oare-ce credeam, că prin moartea lui voi folosi muncitorilor. Nu mi pare rău, dar mă doare, că nu mi-am putut lua rămas bun dela tatăl meu.

Acestea au fost ultimele cuvinte ale ucigașului. In momentul acesta era pus dej pe capul lui Czolgosz coiful de fer in care se introduse unul din poli electrici ai curentului cu o putere de 1700 Volta. Celalalt electroid avea formă de pantă, pe care condamnatul avea așezate tălpile picioarelor goale.

La ora 7.13 s'a dat semn pentru prima lovitură. Corpul lui Czolgosz s'a cutremurat de câteva-ori convulsiv și deodată inșepeni. Urmară înoc două lovituri, dar se părea, că deja la prima lovitură a încetat ori-ce funcțiune a vieții. La 7¼, medicii au constatat, că e mort. Corpul a fost apoi deslegat de pe scaunul de fer și înmormântat in curtea închisorii. Vestimintele și sorisorile lui Czolgosz au fost arse. Lui Czolgosz nu i-s'a făcut autopsia.

Cățelușul ca polițist. Ințr'un cupeu al trenului ce mergea către Nyiregyháza era un dirigător de curte. El își pusese paltonul și celalalt bagaj pe scaunul din fața lui și adormise. Când durmia mai bine, intră un domnișor — era de cei lungi in degete — și dă să și vire mână in busunarul dela paltonul celui-ce durmia. Nici nu apucase bine cu ea sub haină, când începū să se vaiete. Un cățeluș al celui-lalt călător, care odihnia acolo, îl apucă cu dinții de deget și nu vrū să-l mai lase. Se pomenește stăpânul, vin și câțiva împiegați de tren și-l prind frumușel pe pungaș. In arest a avut timp să și vindece degetul.

Să fie cu putință? Despre preotul român (?) Ioan Serbac din Vama (Sătmar) ne scorie un om cult, că s'ar fi esprimat la o adunare, in care erau și străini, ințr'un mod așa de scandalos despre Românii din părțile acelea, încât s'au mirat și Jidanii și Ungurii prezenți.

Despăgubire pentru un condamnat pe nedreptul. In anul 1898 a fost condamnat in Paris un om la 5 ani temniță. In anul acesta s'a dovedit nevinovăția lui și tribunalul l-a absolvat de restul pedepsei votându-i și o despăgubire de 20 mii franci pentru cei 3 ani suferiți pe nedreptul.

Concert pentru ajutorarea copilor săraci. Reuniunea de ajutorare la Crăciun a copilor săraci neobligăți la școală înoc, fără deosebire de confesiune, a aranjat in 31 Oct. a. c., un concert in favorul acestor copii. La acest concert, foarte bine reușit, a luat parte și corul Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu, care cu cele 2 cantece naționale a secerat aplause generale. Laudă sodalilor români și conducătorului lor, dl C. Popa!

Societ. dela calea ferată vicinală din comit. Torontal a avut un proces cu comunele Toracul-mare și Clec. Când s'a construit adecă linia vicinală Becicherecul-mare-Zombor, comunele numite n'au vrut să plătească suma de 17.280 cor., cât s'ar fi venit pe ele, pentru-că comitatul n'a adus nici un conclus in privința aceasta. Societatea le-a improcesuat, dar tribunalul din Becicherecul-mare a respins-o cu cererea ei, condamnându-o la purtarea speselor de proces.

Un glob de foc in Octomvrie. In Viena s'a văzut in săptămāna trecută un glob mare de foc, a cărui lumină strălucia dela Marea-adriatică până in Germania-de-nord și din Bavaria până in Galiția și Ungaria. La început era numai ca un grup de stele, in curând însă s'a prefăcut ințr'un glob luminos de mărimea lunei pline, micșorându-și mersul și arătându-se in colorile alb-albăstriu, galbin și roșu. Puterea luminii era așa de mare, încât in Viena credea că e ziua. Meteorul acesta a căzut apoi pe pământ in ținutul dintre Gisek, Klattau și Dobran. Pe alocurea se părea a fi așa de aproape de pământ, încât la unii țărani din Alt-Langenbach li-s'a părut, că i-a atins, așa că de frică s'au bolnăvit.

Cărți noue. In editura tipografiei și librăriei diecesane din Caransebeș a apărut: Catechismul, IV. carte de religiune pentru școalele poporale, aprobat de Ven. Consistorii gr.-or. române din Arad, Caransebeș și Oradea-mare, de Dr. Petru Barbu. Ediția III. Conține: credința, iubirea și speranța creștină. Adaus: a) Elemente de liturgică, b) Estras din Statutul Organic despre parochie, c) Rugăciuni la sf. mărturisire și cuminecătură. Prețul 40 bani.

Carnelul roșu, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. Brașov, 1901. Prețul 60 bani.

O fată de Tarabostos, roman de pe timpul Dacilor scris de Tit Chitul, tom. I. 269 pag. Gherla 1901. Editura tipografiei diecesane. Prețul 1 coroană 50 bani plus porto. Tomul al doilea va apărē peste câteva săptămāni.

Istoria Dobrogei. Dl Zamfir C. Arbore lucrează actualmente la o operă intitulată Dobrogea. Primul volum, care cuprinde considerații generale relative

la istoria Dobrogei până la 1400, este deja isprăvit. Al doilea volum va cuprinde Dobrogea dela 1400 până în zilele noastre din punct de vedere istoric, economic și social.

A noua loterie de clase. Nici-când n'a fost mai pronunțată tendința după noroc ca acum. Nu 'i-se poate deci imputa la a noua loterie de clase, care începe acum, că nu ar fi de actualitate. Cele 8 loterii de până acum au făcut-o iubită și indispensabilă la public prin procederea ei neeșapionabilă, corectitate absolută, șansele de câștig extraordinar de favorabile, numărul și mărimea câștigurilor, sistemul de clase, care ușurează procurarea losurilor pentru ori-cine. Losurile primei clase, care începe acum, pot fi deja procurate. Tragera clasei I. va fi anul acesta în 21 și 22 Nov.

Știri din piață. Sibiu. Grâu hl. 10.80—11.60, sâcără 8.—8.80, orz 6.80—7.60, ovăș 4.80—5.40, cucuruz 8.—8.40, cartofi 2.60—3.40, fasole 8.—10 cor. Ouă 10 buc. 50—66 bani.

Cursul pieței de bani din Sibiu: Lira engleză 23.90; 20 lei în hârtie 1896; 20 lei în argint 18.80; 20 franci în aur 18.98; lira turcească în aur 21.40; rubla 2.53; 1 marcă 1.17 cor.

Budapesta (buraa). Sâcără, nouă, 50 chlgr. 6.80—7.10, orz 5.85—6.20, ovăș 7.26—7.50, cucuruz 5.30—5.35, cincantin 6.15—6.25.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

D-lui I. Russu. Hala de vânzare a reuniunii economice săsești e cunoscută ca având seminte bune. Cum veți fi sămânțat-o, nu știm, deci nici cauza nerăsării nu o putem spune. Pentru cartea despre boalele de vite să te adresezi la librăria A. Todoran, Szamos-Ujvár.

D-lui I. I. comere, Pesce. Costă 40 cr. și 5 cr. porto

D-lui N. G. G. Taxă are drept să iee, cât de mare să fie, trebuie să a hotărât comitetul.

D-lui Paul Marșavea, codrean. Dacă ești codrean comitatens trebuie să fii înscris la fondul de pensiu. Muncitorii au case de ajutorare, dar fiecare după ocupațiunea lor și locul, unde sînt.

D-lui I. Paicu, Agnita. După cât știm, Patimele d-lui Christos nu sînt prelucrate ca piesă teatrală.

D-lui Ioan Irimia, Mesteacăn. Scrieți la adm., care pe lângă o taxă moderată vă publică un anunț (inserat). Înăuntrul foilor anunțuri de acestea nu sînt bătute în seamă.

D-lui Vich. Goleș, Moșnița. Frumoasa carte despre »Iancu« nu se mai află.

D-lui I. Galde Ponorel 3. cor. 50 bani de trei-ori.

D-lui Iosif Cristea, inv., Netuș. Fiind afacerii pendentă la Ven. consistor, e mai bine să nu pașiți în publicitate.

D-lui Pavel Borșea, Cleveland. Scrisoarea cu drag am primit-o. E vorba de mărci numai din Statele-Unite. În privința d-lui Veliceanu am dispus.

D-lui Domșa, inv., Ighiu. Răspunsul d-voastre în nrul viitor.

D-lui János Kay, Băiești. Tîrguri de săptămână Marția, și Vineria. Tîrgurile de țeară le află în »Călimdarul Poporului«.

D-lui Axente Lene, Agnita. La America 10 cor. (2 dolari).

D-lui Potocean, Reșița. În limba română nu avem foaie de specialitate pentru pantofari.

D-lui Martin Tođor, Toracul-mare. Spune-ne, ce sentință ați primit.

Ab. 1509., Seb.-sup. Mai primejdioasă e ofiția. Amîndouă se pot cura, numai nu trebuie amînat lucrul până se încuibă boala.

Ab. 182, Anina. E un călimdar scris de Jidani. Se capătă la Ignat Herz în București și cel din anul trecut costă 1 leu.

D-lui Nartea, București. Piese de lui Alexandri sînt cunoscute proutindenea la noi.

D-lui Toșa Voicău, Pustiniș. Cărțile le-am trimis în 26 Iulie. În Pustiniș sînteți doi cu numele asemenea, nu cumva e la țizul d-tale? Rugările 'ți-le face notarul, pe lângă taxele stabilite și după regulile din comitatul d-voastre.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

Zestre pentru copii.

Și părinții cei mai săraci pot asigura cu toată încrederea copii lor. Cu deslușiri mai detaliate servește prompt Representantul primei reuniuni pentru înzestrarea de fete și asigurare de băieți în Sibiu, Wolfgasse nr. 6.

Se caută reprezentanți din cercuri mai bune ale societății în toate comunele din Transilvania. Domni căsătoriți, cari vreau să-și asigure un frumos venit lateral pe lângă puțină muncă, să se adreseze cu ofertele lor sub Direcțiune nr. 1 la administrația acestei foi.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru bisericile și comune casse după înțelegere cu plățire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Cumpărați-vă Călimdar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călimdar românesc

Călimdarul Poporului pe 1902

a apărut și se află de vânzare cu prețul
de **40 bani** (20 cr.) și porto **6 bani** (3 cr.)

Se poate procura de la librăria „**Tipografeii**”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țeară.

Casă de vânzare.

În Gurariului, p. u. Orlat,
este de vânzare o casă cu
grădină mare. De loc e legat și
dreptul (scaun) de apă, se pot deci
întemeia mori, piua etc. Cei-ce do-
resc să o cumpere, să se adreseze la
Șerb Simu, nr. căsii 217.

75 3-3

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY,

cel mai răspândit

și mai neeseptionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează de la fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körút nr. 23.

Căderea părului. Franzbranntwein-ul
e un mijloc escelent, pentru spălarea
părului, căci întărește pielea și rădăcinile
părului, împiedicând astfel căderea ace-
stuia. În scopul acesta spălăm părul bine
cu el seara înainte de culcare și dimi-
neața după sculare. 52 15-52

Feriți-vă de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apoteză și în celelalte prăvălii.

Doi învățacei

se primesc în lucrătorea de cis-
mărie și păpucărie a lui**Teodor Moldovan,**

în Sibiu, stada Gușterii nr. 85.

Se pot câștiga:

Un premiu de	600.000 cor.	400.000 cor.	200.000 cor.
2 à	100.000 »	1 à 90.000 »	1 à 80.000 »
1 à	70.000 »	2 à 60.000 »	1 à 40.000 »
5 à	30.000 »	1 à 25.000 »	7 à 20.000 »
3 à	15.000 »	31 à 10.000 »	67 à 5.000 »

etc. etc. La olaltă 77 2-3

50.000 câștiguri = **13.160.000** cor.

Cel mai mare câștig eventual

Un milion de coroane.

MARELE KRACH.

New-York și Londra n'au trecut cu vedere continentul european, și a căutat să înfrunteze o fabrică de obiecte de argint, văzând produsele contra unei răsplate foarte mici a muncii. Sânt autorisat a aduce această la îndeplinire. Așadar' trimit ori-cui în schimbul numai à fl. 6.60 următoarele obiecte:

- 6 bucați din cele mai fine cuțite de mână, engleze.
- 6 bucați furculițe de argint, patent american, dintr'o bucată.
- 6 bucați linguri de masă, de argint, patent american.
- 12 bucați lingurițe de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de supă, de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de lapte de argint, patent american.
- 2 bucați păhăruțe de ouă, de argint, patent american.
- 6 bucați farfurioare Victoria, englezești.
- 2 bucați sfeșnice de masă cu mare efect.
- 1 bucată stăcărătoare de cîain.
- 1 bucată zăhărniță foarte fină.

42 bucați împreună pentru numai fl. 6.60.

Toate 42 bucați de mai sus au costat înainte fl. 40 și sânt de cumpărat acum cu ieftinul preț de fl. 6.60.

Patentul argint american, este un metal alb care păstrează culoarea argintului peste 25 de ani pentru care se garantează. Ca dovada cea mai bună este ca acest inserat

nu este o înșelătorie.

Și mă oblig a reda banii înapoi ori-cui nu i-ar conveni marfa, astfel ca nimeni să nu pearză ocașunea de a-și procura această admirabilă garnitură care convine a fi oferit cu un

elegant cadou de Crăciun și Anul-Nou,

precum și ori-ce casă cu menagiu mai bun. De vânzare numai la

A. HIRSCHBERG.

Agentura generală a uniunii fabricelor de obiecte de argint american patent

Viena, II., Rembrandstrasse 19, II. Telefon nr. 1147.

Se trimite în provincie contra ramburs sau trimițând banii înainte.

Praful de curățit pentru aceste obiecte 12 cr.

Sânt veritabile numai obiectele purtând aci slăturata marcă metal igienică.

Estrageri din scrisori de mulțumire:

Cu prima expediție sânt foarte mulțumit și vă rog a-mi mai trimite încă o garnitură
Kalocsa. **Johann Majarósy**, protopresbiter.

Am fost foarte mulțumit de eleganta garnitură trimisă

Otto Bartusk,
căpitan Regal și Imperial al reg. 27 de Inf. din Laibach

Am primit pachetul și sânt foarte mulțumit, rog trimiteți-mi încă o garnitură de
Esceleța sa Baroneasa Bánffy

Înainte de asta cu mai mult timp am cumpărat în persoană dela d-ta pentru o familie o garnitură de masă. Familia a fost foarte mulțumită cu marfa primită, de aceea rog să-mi trimiți și mie o astfel de garnitură și 5 cutii praful pentru curățit.

Dr. Victor Colceriu,
medic practic în Lăpusul-ung., Transilvania.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

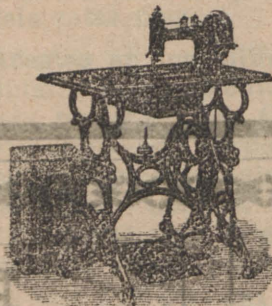
Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se
află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut
de ori-ce fel sânt esecutate prompt, ieftin și conștientios cu garanție.
Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani
garanție.

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco. [42] 11-

Cassa de bancă Lukács Vilmos,

cea mai veche și mai recomandabilă colectură principală

Budapesta, V., Fürdő-utcza nr. 10,

trimițe losuri de I-a clasă cu prețurile originale.

Unul întreg O jumătate Un pătrar O optime
à 12 cor. à 6 cor. à 2 cor. à 1 cor. 50 b.

trimițând banii înainte sau pe lângă ramburs.